

VARGA LÁSZLÓ - AZ ÖRÖKIMÁDÁS LELKISÉGE

Az örökimádásról nem sokat tudok mondani. Az állandó szentségimádásról viszont igen, mert több mint harminc éve része az életemnek. Egyházi és közösségi szinten sem lehetetlen elindítani és megszervezni a közösségi és állandó szentségimádást. Egy bolond százat csinál. Az a fontos, hogy bolond legyél. Abban az értelemben, hogy szenvedélyesen vonzzon Krisztus. Ne várj a papra, vagy ne várj a hívekre, senkire ne várj, mert Jézus vár téged. Ha átadod magad ennek a kapcsolatnak, akkor az összes többiről gondoskodni fog. Az volt a tapasztalatom, hogy Jézus mindenhol – messze a szolgálatomat megelőzve – felébresztette a vágyat másokban, akik aztán odataláltak ehhez a lehetőséghez, mert én csak lehetőséget adtam nekik a szentségimádásban. Kaposváron egyedül kezdtem, aztán feltűnt a híveknek, hogy a pap munkaidőn kívül templomba jár, és nem értették, mit keresek ott.

Azt mondtam nekik, amit Jézus a két tanítványnak: „Gyertek, nézzétek meg!” Egy feltétel van: hangosan nem imádkozhattok és nem énekelhettek!

Nagy kísértés a katolikusoknál a verseny, hogy ki tud szebben imádkozni, szebben énekelni. Aki szorong vagy fél, komplexusa van, az nem fog megszólalni, a többiek pedig megdicsőülnek. Nem Istent dicsőítik meg, hanem saját magukat. Ezért ragaszkodtam ahhoz, hogy teljesen csendben imádkozzunk, mert azt tanultam Teréz anyától, hogy Isten a csend barátja, a szív csendjében beszél. Nem az a fontos, hogy mi mit mondunk neki, hanem, amit ő mond nekünk. Ahhoz, hogy meghalljunk, mit mond nekünk Isten, a mi Atyánk, jelen kell lenni, csendben kell lenni és be kell fogadni az üzenetét.

Az állandó szentségimádás lelakiségéről fogalmazok meg néhány gondolatot. Ez nem egy technika, nem egy módszer, nem egy program a sok közül, hanem az egyetlen olyan dolog, amely segítségével egészben látjuk a dolgokat. Itt a természetes és a természetfölötti világ összekapcsolódik. Nekem a lelakiség nem technika, nem módszer, hanem az Istenben, a Krisztusban való lét, amely mindig másokért van, nem önmagamért. A szentségimádással kapcsolatban az első fontos megjegyzésem, hogy ez egy elveszített jobbik rész. Mivel abbahagytuk a szemlélődést, a szentségimádást, ezért a nyugati kultúrába, illetve a vallások világába beférkőztek a keleti meditációs technikák. Ez azt jelenti, hogy szükség van rá. Csak nem kínáljuk fel azt a kincset, ami a mienk. Azt a kincset, amire Jézus azt mondja, hogy Mária a jobbik részt választotta és nem is veszíti el soha. Elveszítettük a jobbik részt. Elveszítettük a jelenlétben való lét örömét.

Ez egy családlátogatás Jézus részéről Márta és Mária otthonában. A szentségimádás lelakisége szempontjából fontos, hogy a kettő kiegészíti egymást. Mártának bele kell nőnie Mária lelkületébe, mert ha nem teszi, akkor mindig dühös lesz a testvére. Máriának pedig fel kell nőnie Márta lelkületébe, mert különben csak egy lelki élmény lesz a Krisztussal való találkozás. A szentségimádás nagyon fontos folytatása a Jézus Krisztussal a más emberekben való találkozásnak. Az örökimádás vagy a szentségimádás lelakisége számomra az örök ádvent. A menyasszony vágyakozik a vőlegény érkezésére. A szeretett és a Szeretet szerelmes vágyakozás a mi örök ádventünk. Nagyon nehéz látni, hogy a menyasszony nem szerelmes a vőlegényébe, és ez nagyon sok következménnyel jár. Nem vagyunk szerelmesek. Nem akarunk teljes szívvel, teljes lélekkel, teljes elménkkel, minden erőnkkel, egész lényünkkel azé lenni, aki teljes szívvel, teljes lélekkel, minden erejével a miénk lett. Nem válaszolunk a szeretetre. Ezt a szenvedélyes szeretetet fel kellene izzítani magunkban. Az Énekek éneke, a próféták üzenetei, Jézus menyegzős hasonlatai, a Jelenések könyve, mind-mind alapot adnak ahhoz, hogy ezt a kapcsolatot egyre nagyobb szeretettel, tüsszel, és ha kell, akkor szenvedéllyel éljük meg. Ha nem szeretjük szenvedélyesen Istent és

az embertársainkat, akkor szenvedélybetegek leszünk, mert pótolni fogjuk valahogy a hiányt. A Lélek és a menyasszony hív: „Jöjj!” „Igen, hamarosan eljövök!” A fájdalom pedig az, hogy Jézus ott áll az ajtónk előtt, zörget, mi pedig nem akarjuk beengedni, mert félünk a változástól. Ugyanis a Krisztussal való találkozás mindig változást hoz az életünkbe. A személyes találkozás változást jelent. Mivel félünk a változástól, ezért csak módjával engedjük be, ezért csak úgy szeretnénk találkozni vele, hogy mi irányítjuk a találkozást. Félünk a meglepetések Istenétől, a váratlantól. Félünk átengedni neki az irányítást az életünkben.

Az örökimádás vagy állandó szentségimádás az okos szüzek lelkesége. Miközben várakozunk és vágyakozunk, az a tapasztaltunk, hogy a vőlegény késik, elálmosodunk és elalszunk. A szentségimádás az ébrenlét lelkesége. Nemcsak várnunk kell, hanem ki is kell mennünk elébe. Mert nemcsak az Eucharishtiában tudunk találkozni vele, hanem találkozhatunk vele minden éhezőben, minden szükséget szenvedőben, minden testvérünkben. Az okos szüzek lelkesége: miközben virrasztunk, a fényünkből adhatunk, de az olajunkból nem. Az az egy óra, amit a vőlegénnyel tölt a menyasszony, az nagyon kevés. Aki házasságban él, pontosan tudja, hogy mennyire kevés. Mennyire kevés az az idő, amit a kedvesének, vagy a férjének, feleségének, vagy a gyerekeinek tud adni. De ha nem adja a minőségi időt, akkor kialszik, pislákolni fog az összes szeretetkapcsolata, szeretete. Jézus eljött, jelen van, eljön a halálunkban és a világ végén is. Ebben a feszültségben élünk már 2000 éve. Urunk eljött a történelembe.

A megtestesülést és az Eucharishtiát szeretném párhuzamba állítani, illetve az Egyházat. Gyermekké lett az Isten a megtestesülésben. A bizalom új korszaka kezdődött el. Isten rábízta magát hús-vér testében az emberekre. Az Eucharishtiában ugyanez történik. Isten ránk bízta magát. Bízunk azokban, akiknek odaadja magát és az Egyház legméltóbb válasza erre, hogy bízunk a Mennyei Atyában, bízunk Jézus Krisztusban és a Szentlélekben. Rábízta magát. Minél teljesebben éljük meg ezt a bizalmat, annál teljesebben bontakozik ki bennünk az eucharisztikus lelkeség. A megtestesülésben szegénnyé lett az Isten. Csecsemőként született meg nagyon szegény körülmények között. A világmindenség Urának, Teremtőjének, Királyának nem volt semmije, csak a bizalma és az őt körülvevő szeretet. Abszolút szegényen jött az Isten, teljesen szegényen volt jelen közöttünk, nagyon szegényen halt meg. Az Eucharishtiában ő a legszegényebb. Nincsen semmije, csak a pusztasága léte. Óriási kísértés az Egyház számára, hogy ne a gyermekség és a bizalom útját járja, hanem nagy akarjon lenni. A gazdagság mind a mai napig nagy kísértés az Egyház számára – miközben ünnepezzük az Eucharishtiában köztünk jelenlévő Krisztust. A megtestesülésben sebezhetővé tette magát az Isten. Az Eucharishtiában ugyanez történik, Isten sebezhetővé válik. Amikor az Egyház nem akar sebezhető lenni, akkor kénytelen a hatalmast, a gazdagot játszani, és mindent bebiztosítani. Ezért van az, hogy csak azok kerülnek, akikhez az örömhír jött. A szegények, a sebzettek, a kitaszítottak nincsenek jelen az Egyházban, vagy nem érzik jól magukat közöttünk, mert nem akarunk sebezhetővé válni, mint az Eucharishtiában, vagy a megtestesülésben sebezhetővé vált Jézus.

Szentté tesz bennünket az Isten, ha a bizalom útját járjuk, ha merünk teljesen szegénnyé, sebezhetővé válni, és ő lesz az egyetlen gazdagságunk. Ha ki merjük szolgáltatni magunkat, akkor a kiszolgáltatottak nem félnek tőlünk, mi sem fogunk félni tőlük, és az örömhír eljut a szegényekhez. Urunk itt van az Eucharishtiában, a szentmisében. Mit jelent nekem a szentmise? Nagyon egyszerűen próbálok megfogalmazni ezt a kapcsolatot. A szentmise a legdrágább ajándéka a szeretetnek, az Egyháznak. Az Egyház szeretetválasza a Szeretetnek.

Timothy Radcliffe *Miért járunk misére?* című könyvében három részre osztja fel a szentmisét. Az első felvonás a hitről szól, a második a reményről, a harmadik pedig a szeretetről. Így a szentmise egyszerre a hitünk, reményünk és szeretetünk megerősítése.

Az első felvonás a hit. Krisztus a valóságba vezet bennünket a bűnbánat által. A valóság őbenne van, ezért szerethetők és szeretendők vagyunk. Mivel nem mertük elhinni az ő jelenlétét, nem mertük elfogadni azt a hatalmas ajándékot, amit a tékozló fiú bátyjának mond az atya – „... fiam, te mindig velem

vagy és mindenem a tiéd...” –, ezért mindig elindulunk hazulról. Elindulunk az önálló életvezetés bővületében, a szabadság ígézetében és mindig szolgaságba esünk. Mert, aki bűnt követ el, az rabszolgája a bűnnek – Szent Pál szerint. Ezért a szentmise első lépése, hogy a tékozló fiú hazatér, elfogadja a valószínűséget és kezdődhet az ünnep. A visszanyert szabadságunk ujjongó ünneplése a glória. Az igeliturgiában a Szeretet szívére beszél a szeretetnek. A Szentírás Isten szerelmeslevele. Nem mindegy, hogyan olvasunk. Nem elég hittel olvasni, hanem szeretettel kell olvasni az Igét. Jézus mondja: „Aki szeret engem, annak kinyilatkoztatom magam.” Ha szeretettel olvasom, olyan titkok tárulnak föl, amelyek egyébként nem lesznek osztályrészem. A prédikáció nekem azt jelenti, hogy a szeretett meghallgatva az Igét, beszél a Jegyeséről, hogy másokat is megnyerjen az ő szenvedélyes szeretetének. Ez csak akkor megy, ha nemcsak vágy, hanem tűz is van bennünk, a szeretet tüze Jézus iránt. A hitvallás az igazság megvalósítása és meghívás a közös útra, mert mindannyian zarándokok vagyunk. Közös az utunk egymással, az Atyával, a Fiúval és a Szentlélekkel. A hívek könyörgésében a bizalom a fontos: aki kér, az kiszolgáltatja magát annak, akitől kér.

A szentmisében a második felvonás a remény. A felajánlással be kell lépünk a történetbe, a szeretet örök körmenetébe. Az ember legősbibb gesztusa, hogy elfogadja Istentől az ajándékot, visszaadja és közben megvallja a hitét, az Egyház hitét. A prefáció két irányú mozgás: felemeljük szívünket, a Szeretet pedig beágyazza az életünket a liturgikus év eseményeibe. Isten nem jótékonykodik, hanem szeret. Osztozik velünk, hogy osztozhassunk vele életünk szentmiséjében. A Szeretet túlradóvá akar válni a szeretetben – engedjük meg neki. Nincs nagyobb szeretet, mint életünket adni. A Szeretet elmegy a végsőig, hogy odaadhassa magát a szeretetnek. A Szeretet egyesülni akar azzal, akit szeret, ez a belső törvénye. Az Eucharisztikus imában a szeretett emlékezik a Szeretet nagy tetteire, a szentekre, az élő és már meghalt zarándoktársakra. Nem múltba révedés, hanem doxológia: Őáltala, Ővele és Őbenne, akiből minden lett, és akiben minden teljessé lesz.

A harmadik felvonás a szeretet. A Miatyánk magától a Szeretettől tanult ima, amely kifejezi identitásunkat és kérésekbe foglalja legmélyebb vágyainkat. Szenteltessék meg Ő, dicsőüljön meg Ő, az Ő országa jöjjön el, az Ő akarata legyen meg, az Ő kenyere legyen az eledelünk, az Ő bocsánata, az Ő védelme és az Ő szabadítása legyen az osztályrészünk. A kiengesztelődés a Szeretettel való egységünk gyümölcse. Ő a békéjét adja nekünk, amely nem tárgyalások útján létrejött béke, hanem az áldozatból fakad. Ez minden kiengesztelődés ára ma is. A Szeretet eledele, hogy a bárányból pásztorrá, a pásztorból áldozati báránnyá válhassunk. Számomra ez az életpályamodell hívőnek, papnak, szerzetesnek, püspöknek egyaránt. Bárányból pásztorrá, pásztorból pedig áldozati báránnyá válni. A Szeretet egyesül a szeretettel, hogy teljes legyen, hogy teljes szívünkől, teljes lelkünkől, teljes erőnkől tudjunk szeretni. Annak a biztonságában, hogy mindig az erősebb asszimilál – ez törvény. Kiválasztottak és küldöttek vagyunk. Nem hallgathatunk arról, amit hallottunk, amit átéltünk, mi a Szeretet ajándékai vagyunk a világ számára.

A szentségimádás Jézus eljövételének a várása, felkészülés a nagy találkozásra és annak előkészítése mások életében is. A szentségimádás számomra kölcsönös befogadás, én befogadom őt, aki jelen van és ő befogad engem. Ez több mint az, hogy innen nézem őt és ő néz engem. Szeretettel szemléljük a titkot. Ez azt jelenti, hogy be akarom vonni az életem minden eseményébe. Akit szeretek, azzal osztozom. A szemlélés azt jelenti, hogy nem akarom manipulálni, nem akarom irányítani az Istent. Megengednem, hogy ő irányítson. A titok pedig csak annyit jelent, hogy kimeríthetetlen ajándék. 2000 éve próbáljuk, és az Eucharisztikus Kongresszus sem fogja kimeríteni. Akármennyi konferenciát tarthatunk. A szentségimádás legfontosabb része a vágy. Ha nem vágyakozunk a találkozásra, akkor nem fogunk találkozni. Kell hozzá idő, mégpedig minőségi idő, mert akit a legjobban szeretünk, azzal akarunk találkozni. Szükség van a csendre, hogy meghalljuk, mit mond. Meg kell tanulnunk jelen lenni, mert állandó jelenlétevesztésben élünk. Vagy a múlt törmelékein gondolkodunk, vagy jövőt tervezünk az ima, a szentségimádás alatt is. A szentségimádás legnagyobb ajándéka számomra a jelenlétben való lét, amely folytatódik

a szentségimádás után is. Isten nemcsak az Eucharishtiában van jelen valóságosan, hanem jelen van a teremtett világban, jelen van az embertársainkban. Elkezdünk a hittünkkel látni. Látunk a szemünkkel, látunk a szívünkkel, de igazán jól csak a hitünkkel látunk. Akkor egyszerre látjuk például az embertársainkban az Isten képmását, Isten gyermekeit és azt a valóságot, ami ott van a szemünk előtt. Akkor mindig látni fogjuk, hogy az Egyház a feltámadt Krisztus titokzatos teste, miközben leginkább csak a kérgét és a bűneit szajkózzuk. Akkor a történelem, az országunk történelme is, az Egyházunk történelme is üdvösségtörténet lesz. Isten jelen van ebben a történetben. Ha gyakoroljuk a jelenlétet, akkor gyakoroljuk a Mennyországot, hiszen amikor hazaérünk, akkor állandó jelenlétben leszünk. A Szentháromság jelenlétében élni itt és odaát az egyik legizgalmasabb és legfantasztikusabb dolog.